

Грантрайтинг та фандрайзинг у діяльності ОСББ

Інвестування та інвестиції

Інвестування — вкладення фінансів у актив, який через деякий час може дати **прибуток** (регулярний чи одноразовий), **економію** (коштів), соціальний (соціальні інвестиції) та / або екологічний **ефект** (екологічні інвестиції)

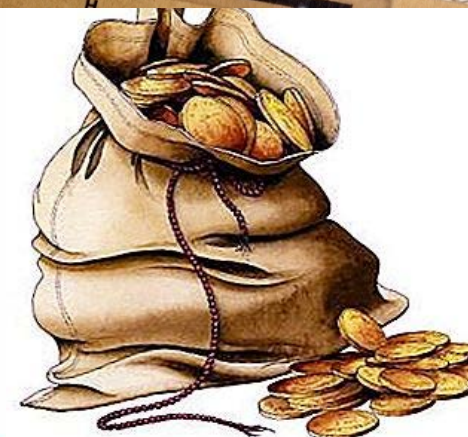

Багатоквартирний будинок ОСББ:

- інвестування в енергоефективність (економія)
- інвестування у підвищення рівня комфортності та якості життя (соціальний ефект)
- інвестування у підтримання (продовження) життєвого циклу будівлі

За джерелом походження інвестиції поділяються на:

- ✓ **власні** фінансові ресурси (для ОСББ - внески)
- ✓ **залучені** фінансові ресурси (фінансування / співфінансування в рамках цільових програм; приватні інвестиції, наприклад, ЕСКО-компанії; грантове фінансування / співфінансування тощо)
- ✓ **позикові** фінансові кошти (кредитні кошти)

Основні поняття

Грант – кошти, що надаються безповоротно НПО або ФО на реалізацію соціальних проектів, благодійних програм, проведення досліджень та інші суспільно корисні цілі з подальшим звітом про їх використання та результати.

Проект – комплекс заходів, вкладених у досягнення ясно зазначених цілей за певний період у межах певного бюджету (обмеженої кількості ресурсів).

Грантодавець – юридична або фізична особа, яка надає цільову безповоротну фінансову допомогу на виконання конкретного проекту.

Грантер (грантоотримувач) – отримувач гранту на виконання конкретного проекту.

Грантрайтинг (від англ. grantwriting) – технологія написання проєктів (заявок) для отримання грошових коштів на виконання конкретного проекту.

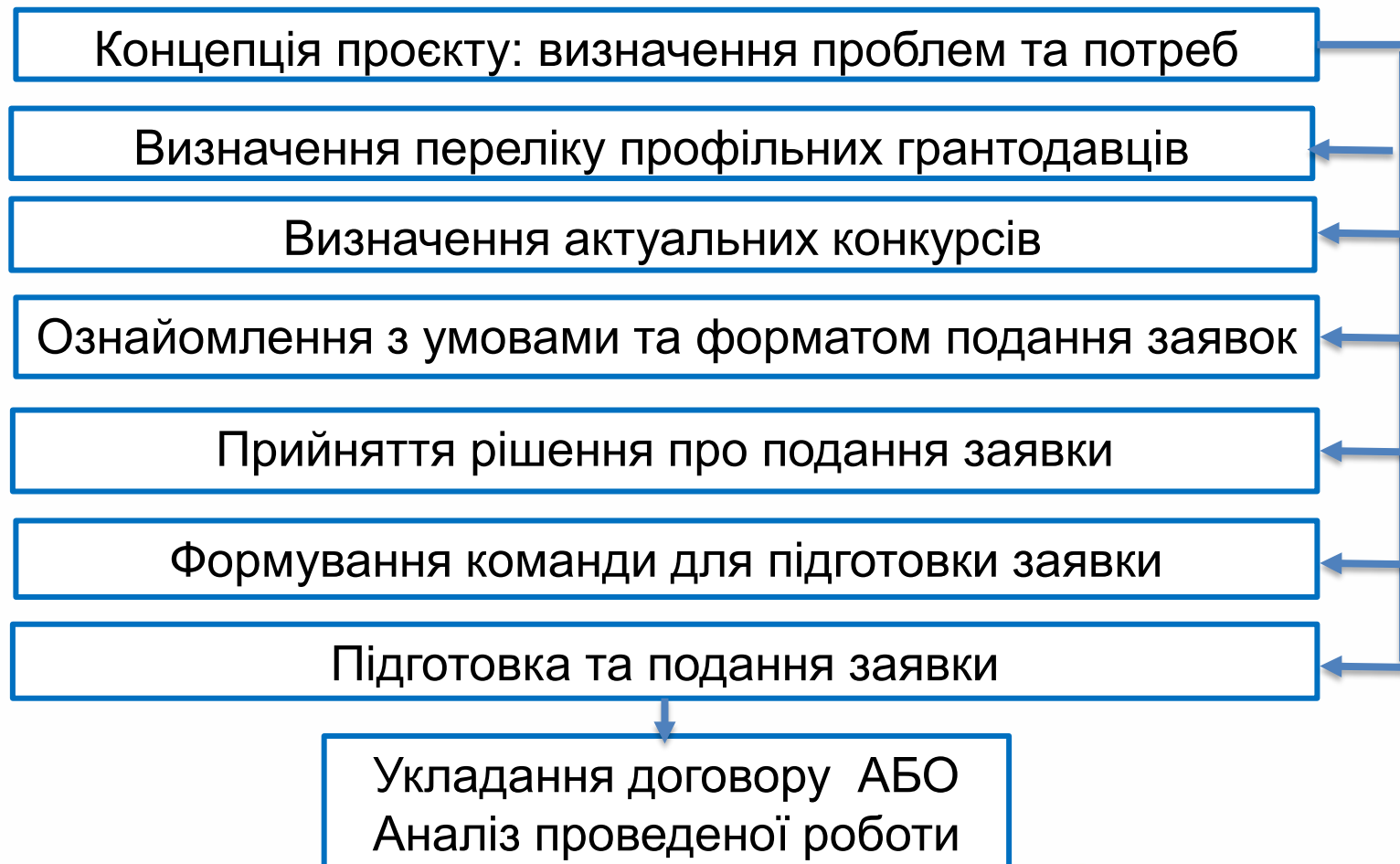
Основні поняття

Фандрайзинг (або **фандрейзинг**), від англ. fundraising (fund — кошти, фонди) і raise — піднімати, збільшувати). Це залучення ресурсів, коштів від благодійних фондів та приватних осіб для реалізації соціально значимих проєктів.

Суб'єктами фандрайзингової діяльності є неприбуткові організації (НПО), у т. ч. можуть бути і ОСББ.

Грантрайтинг та фандрайзинг як інструменти підготовки, управління та реалізації проєктів

Концепція проєкту: проблеми і потреби

Проблему треба визначати як наявну негативну ситуацію. Мають бути **підтвердження**, що проблема існує.

Проблема має бути чітко визначеною і, такою, що **вирішується**.

Необхідно ідентифікувати **додаткові проблеми**, які напряду пов'язані з основною проблемою.

Можна провести **сортування проблем** для створення структури причинно-наслідкових зв'язків під назвою «Дерево проблем».

Приклади формулювання проблеми

Зростання вартості будівельних матеріалів «з'їдає» фінансові ресурси ОСББ.

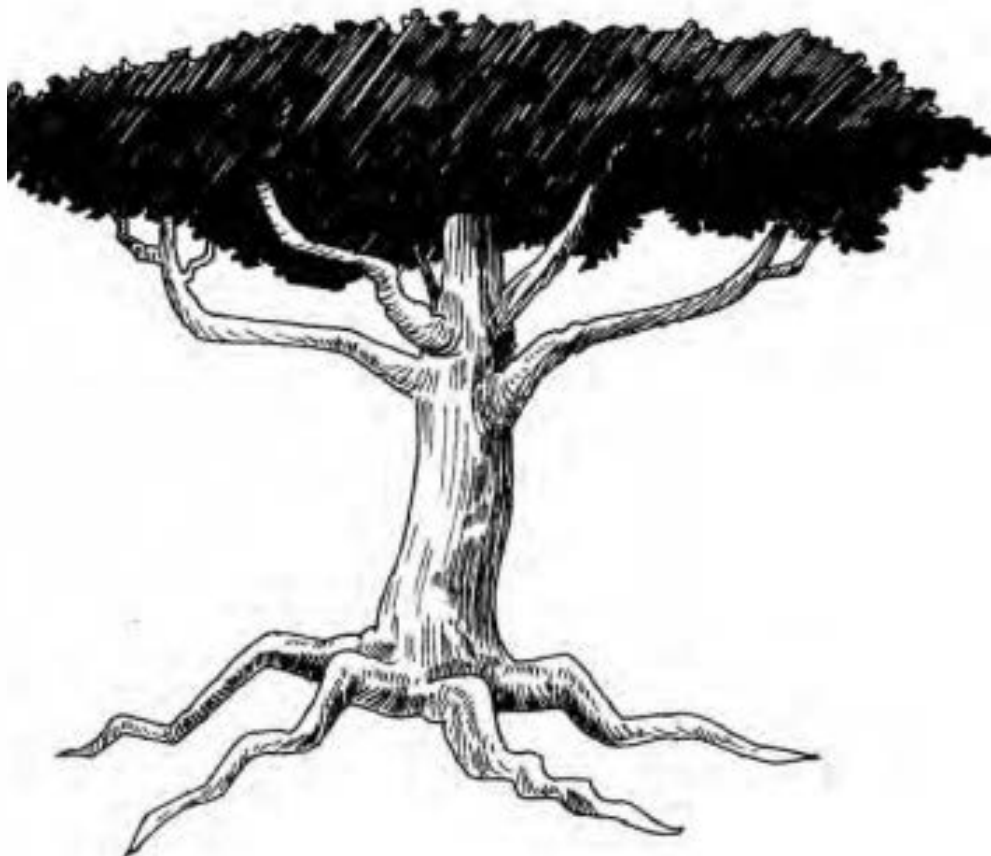
Перехід на роботу за графіком містоутворюючих підприємств погіршує платіжну дисципліну в ОСББ.

ВПО витрачають забагато часу, щоб зареєструватися в якості переселенця.

Через Центри зайнятості роботу знайшли менше 20% ВПО .

Понад третини ВПО не можуть працевлаштуватися у приймаючій громаді міста Р.

Дерево проблем

наслідки

центральна
проблема

причини

Дерево проблем

Безробіття негативно впливає на економіку родини

Відсутність роботи посилює депресію та відчуття невпевненості

Майже третина ВПО не можуть працевлаштуватися у приймаючій громаді міста Р.

Нестача у ВПО навичок ефективного досвіду пошуку роботи

Брак вакансій

наслідки

центральна
проблема

причини

Аналіз зацікавлених сторін

Зацікавлена сторона (стейкхолдер) це:

- людина або група людей, від яких залежить позитивний або негативний результат впровадження проекту;
- це ті, хто зацікавлений у позитивних результатах проекту, керує ним, може на нього впливати, а також ті, на кого можуть вплинути (позитивно або негативно) результати проекту.

Для чого треба проводити аналіз зацікавлених сторін?

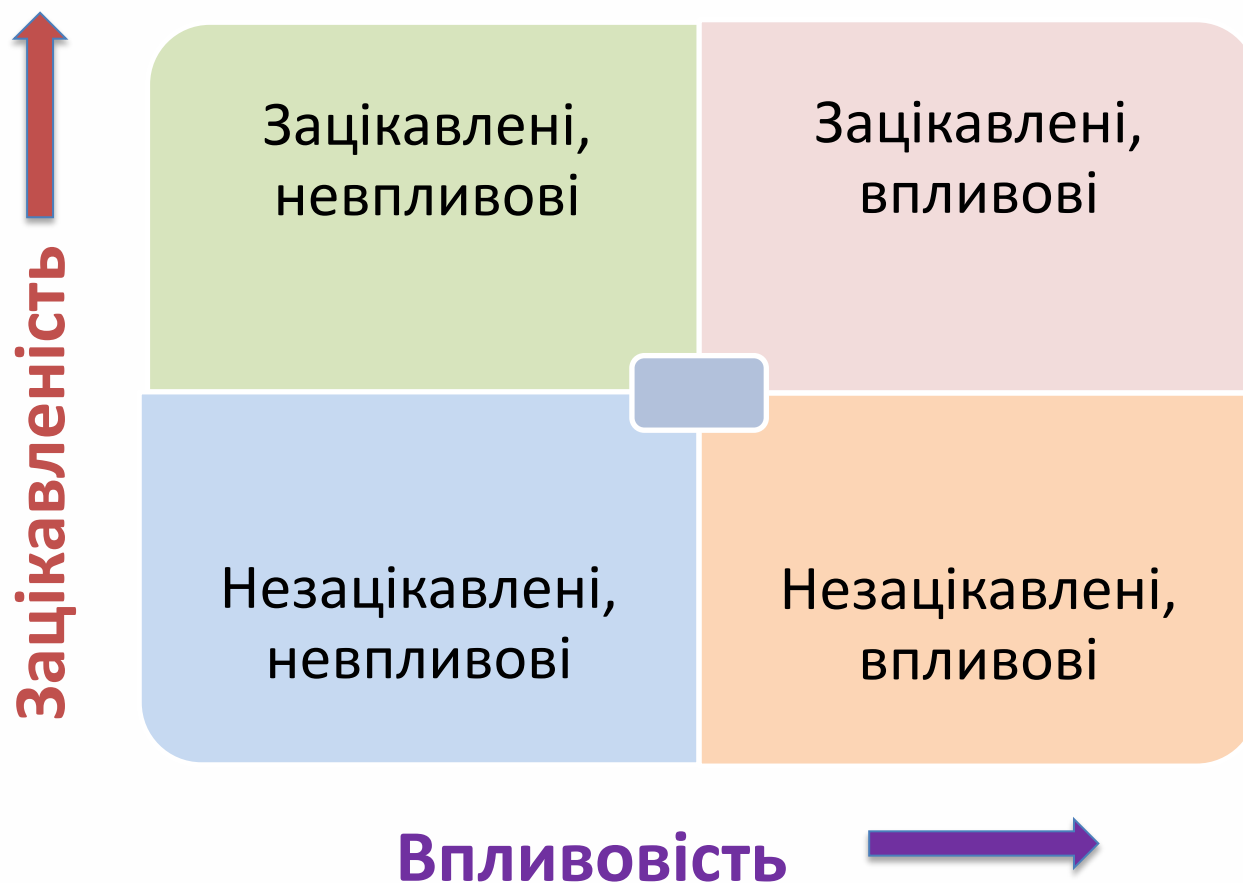
- ✓ «**негативні**» зацікавлені сторони можуть перешкодити здійсненню проекту;
- ✓ підтримка «**позитивних**» зацікавлених сторін допоможе подолати перешкоди в ході реалізації проекту
- ✓ «**байдужі**» (групи, які не зацікавлені, не вірять у позитивний результат і не є супротивниками) можуть «гасити» всі ініціативи, зводячи їх нанівець.

Аналіз зацікавлених сторін дозволяє:

- ✓ зрозуміти потреби тих, хто має відношення до проблеми;
- ✓ визначити тих, хто потенційно програє і виграє в результаті проєкту;
- ✓ виявити тих, у кого є інтереси, ресурси, здібності, можливості, необхідні для реалізації проєкту або впливу на нього;
- ✓ виявити тих, кого потрібно залучати до участі в плануванні і здійсненні проєкту;
- ✓ виявити і пом'якшити ризики, у тому числі можливі конфлікти інтересів і очікувань сторін.

Матриця зацікавлених сторін

Стратегія взаємодії із зацікавленими сторонами

Низький вплив на проєкт,
висока зацікавленість

Приділіть увагу

- залучайте там, де низькі ризики
- інформуйте, консультуйтеся
- потенційні союзники

Великий вплив на проєкт, високий
рівень інтересу

Ключові гравці

- сфокусуйте зусилля на них
- залучайте до проекту та до процесу прийняття рішень
- мають бути завжди задоволені

Низький вплив на проєкт, низька
зацікавленість

Найменш важливі

- забезпечуйте загальне інформування
- за можливості збільшуйте рівень зацікавленості

Великий вплив на проєкт, але
низький рівень інтересу

Зрозумійте та задовольніть інтерес

- залучайте і консультуйтеся
- намагайтесь збільшити інтерес - потенційне джерело ризику

Загальна мета проєкту

Загальна мета: це більш широка мета, досягненню якої сприятиме проєкт.

Із формулювання загальної мети видно, чому проєкт є важливим для суспільства з погляду надбань та довгострокової користі.

Загальну мету важко досягти за результатами одного проєкту — для цього може бути потрібно багато інших проєктів.

Цілі проєкту

Цілі відображають основну проблему проєкту, вирішення якої забезпечить довгострокові вигоди та переваги для бенефіціарів і цільових груп.

Бенефіціари – це суб'єкти, які безпосередньо отримують певні вигоди від проєкту. Цільова група – це середовище, на яке ми впливаємо.

Цілі мають бути:

- ✓ досяжними за період дії проєкту;
- ✓ гнучкими;
- ✓ вимірюваними (кількісна характеристика);
- ✓ конкретними (що? хто? коли? як?);
- ✓ сумісними (між собою та загальною метою);
- ✓ прийнятними для учасників і зацікавлених сторін.

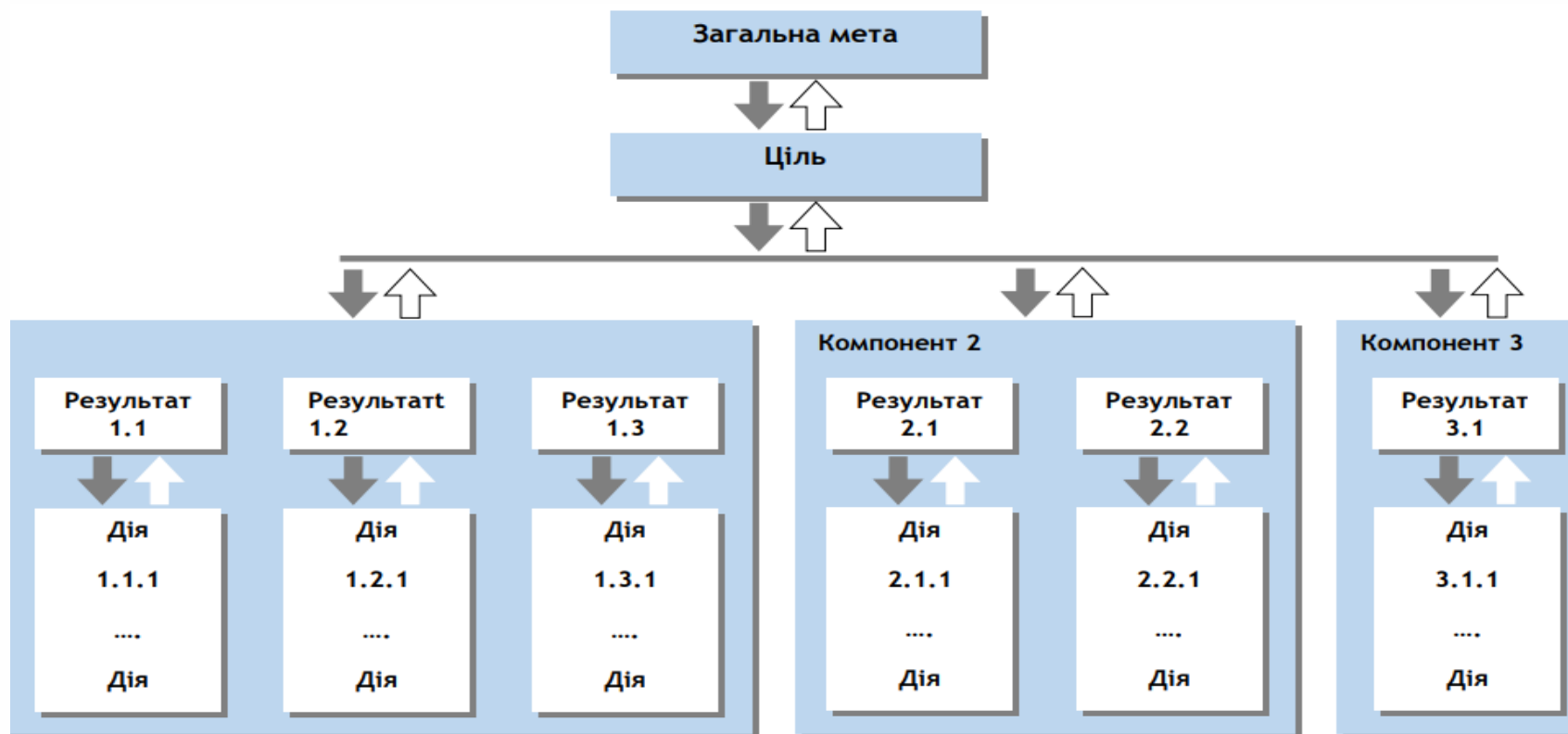
Очікувані результати проєкту

Досягнення цілей потребує певних дій, виконання яких матиме **практичні результати** — результативні наслідки проєкту, продукти поточної діяльності проєкту та впливи: задоволені потреби, усунені перешкоди відповідно до цілей проєкту.

Результативні наслідки проєкту	Які зміни чи користь є результатом проєкту ?	Наприклад, покращені вміння/знання/впевненість, що у перспективі забезпечать підвищення, нову роботу і т.д.
Результати/продукти поточної діяльності проєкту	Що є результатом/продуктом діяльності?	Наприклад, розроблено певну кількість буклетів, проведено ряд семінарів, пройшли навчання люди
Діяльність/заходи	Яку діяльність впроваджує проєкт?	Наприклад, розробка/підготовка матеріалів, навчальних програм
Засоби	Які ресурси використовує проєкт?	Наприклад, гроші, персонал, обладнання

Побудова логіки впровадження проєкту

Логіка впровадження проєкту показує зв'язок між цілями проєкту та запланованими діями. Вона застосовується з метою зрозуміти, чи забезпечить запланована діяльність досягнення цілей проєкту

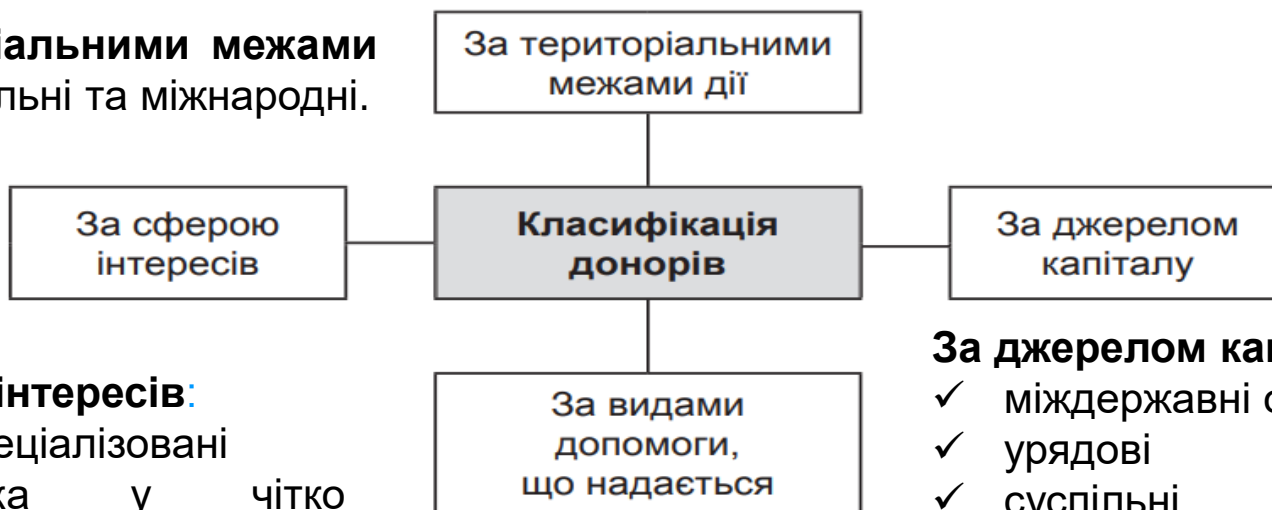

Перевірка логіки: знайдіть відповіді на запитання

- ✓ Чи призведуть ці дії до відповідних результатів - результативних наслідків проєкту, продуктів діяльності проєкту та впливу?
- ✓ Чи всі дії достатні та необхідні для досягнення результатів?
- ✓ Чи зможуть усі результати/продукти діяльності проєкту забезпечити очікування та потреби цільових груп та кінцевих бенефіціарів?
- ✓ Чи використовуватимуть їх цільові групи та бенефіціари після закінчення проєкту у прийнятній часовій перспективі?
- ✓ Чи є всі ці результати необхідними та достатніми для досягнення цілей проєкту?
- ✓ Чи досягнення цілей проєкту буде вагомим внеском у досягнення загальної мети проєкту?

Пошук потенційних донорів / грантодавців

За територіальними межами дії: національні та міжнародні.

За сферою інтересів:

- ✓ вузькоспеціалізовані (підтримка у чітко визначених сферах), як от Всесвітній фонд боротьби зі СНІДом, Глобальний екологічний фонд
- ✓ універсальні (пріоритети - різноманітні суспільні проблеми)

За видами допомоги:

- ✓ гранти на різні програми за сферою інтересів (діяльності) донора
- ✓ стипендії на навчання
- ✓ експертна (консультативна) допомога
- ✓ технології, обладнання тощо

За джерелом капіталу:

- ✓ міждержавні організації
- ✓ урядові
- ✓ суспільні
- ✓ приватні, корпоративні

Програма «Енергодім» (Фонд енергоефективності)

<https://energodim.org/>

ОСББ отримують відшкодування витрат на енерго-модернізацію свого будинку

Відшкодування до 60–70% витрат на роботи, матеріали та обладнання залежно від Пакета заходів з енергоефективності

Комплексна енергомодернізація допомагає знизити енергоспоживання до 50% (а в деяких випадках — і більше)

Перелік необхідних для будинку заходів з енергоефективності визначається на основі енергоаудиту

Якість виконання робіт забезпечується авторським та технічним наглядом

Мережа регіональних консультантів – партнерів Фонду енергоефективності надає підтримку в процесі реалізації проектів з енергомодернізації багатоквартирних будинків

Програма
Енергодім

Фонд
Енергоефективності

КОНСУЛЬТАЦІЯ

864

Кількість проектів
Програми «Енергодім»

> 82 тис

Кількість сімей –
учасників Програми

> 8.2 млрд
грн

Орієнтовна вартість
проектів

ТРАНШ 1

Енергоаудит / сертифікація енергетичної ефективності **70%**

ТРАНШ 2

Розробка проектної документації та її експертиза **70%**

ТРАНШ 3

Технічний та
авторський
нагляд

Сертифікація
енерго-
ефективності
будівлі

Обстеження
інженерних
систем

70%

Ремонтні роботи,
обладнання,
матеріали

**«А» – 40% (60%)*,
«Б» – 50% (70%)***

* Для перших 500 заявок.

Програма теплих кредитів Держенергоефективності **<https://saee.gov.ua/uk/consumers/tepli-kredyty>**

Програма теплих кредитів. Звіт за 2021 р. Результати обстеження.

100% ОСББ та 98,5% домогосподарств задоволені програмою «теплих кредитів», 1,5% домогосподарств були нею не задоволені через нестабільне функціонування та малу суму компенсації.

В цілому за час дії програми ОСББ/ЖБК скорочували обсяги споживання теплової енергії в середньому на 20,8%, за останній опалювальний період – на 23,3%.

В середньому за весь час дії програми домогосподарства щорічно економили 29,5% природного газу.

Фонд регіонального розвитку (для ОМС)

<https://new.dfrr.minregion.gov.ua/pro-dfrr>

ЕСКО-контракти – залучені інвестиційні кошти

Енергосервісний договір - договір на здійснення енергосервісу, оплата якого здійснюється за рахунок досягнутого в результаті виконання енергосервісу скорочення споживання та/або витрат на оплату ПЕР/ЖКП

Джерела фінансування:

- ✓ власні кошти ЕСКО
- ✓ власні кошти замовника робіт (цільове виділення коштів із бюджету)
- ✓ кредити фінансових установ (банків, МФО)
- ✓ приватні інвестиції третіх осіб

Міжнародні організації

- ✓ установи ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Агентство ООН з питань промислового розвитку (ЮНІДО)
- ✓ установи СБ (МФК, ІФС), ЄБРР та ЄС (Європейська комісія, Рада Європи, ОБСЄ, Центрально-європейська ініціатива)
- ✓ Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО)
- ✓ Східно-європейське партнерство у сфері енергоефективності та екології
- ✓ Глобальний екологічний фонд
- ✓ Глобальний фонд кліматичного партнерства
- ✓ Північний інвестиційний банк

Урядові донори та донорські фонди

Іноземні агентства/ державні установи:

- ✓ Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)
- ✓ Німецьке товариство технічного співробітництва (GIZ)
- ✓ Канадське агентство міжнародного розвитку (CIDA)
- ✓ Федерація канадських муніципалітетів
- ✓ Шведське агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку (SIDA) та ін.

Міжнародні фонди

PHARE - Програма демократії, Міжнародний Вишеградський фонд

Приватні фонди

фонд «Відродження» Дж. Сороса, Фонд Рокфеллера, Фонд Джона Нурмінена (Фінляндія)

Корпоративні донори:

- ✓ міжнародні

Посольства іноземних держав в Україні:

США, ФРН, Норвегії, Словаччини, Польщі, Японії, що мають грантові програми.

Проекти міжнародної технічної допомоги

- ✓ Проект USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» (<https://www.facebook.com/DemocraticGovernanceEast>)
- ✓ Проект USAID «Економічна підтримка Східної України» (27.08.2018 – 26.08.2023 рр.) <https://www.facebook.com/ERAUkraine>
- ✓ Проект USAID «Енергетична безпека» (01.07.2018 – 30.06.2023 рр.) <https://energysecurityua.org/>
- ✓ Проект USAID «Мріємо та діємо» (10.08. 2020 – 09.08.2025 рр.) <https://www.facebook.com/mriemotadiemo/>
- ✓ Проект GIZ Сприяння покращенню економічного становища вразливих груп населення в регіоні Азовського моря (2020-2024) <https://www.giz.de/en/worldwide/32413.html>
- ✓ Програма Швейцарського бюро співробітництва з економічного розвитку Східної України <https://lap.drc.ngo/title/msd>

Система моніторингу грантових можливостей

Моніторинг — це постійний контроль за діяльністю.. Моніторинг «супроводжує» діяльність від етапів її планування, підготовки, безпосередньої реалізації і до етапу досягнення її кінцевої мети.

Моніторинг є інструментом оцінювання ефективності діяльності.

Порівнюючи те, що виконано, з цілями і завданнями на визначений відрізок часу, моніторинг дозволяє визначити недоліки, які потрібно вчасно усунути.

Моніторинг також забезпечує елементи аналізу проблем і перешкод, що виникли, та пропонує заходи для їх подолання і шляхи досягнення запланованих цілей.

Таблиця моніторингу

Дата останнього відвідування сайту	Донор / країна походження донора	Веб-сторінка донора	Основні напрями роботи донора	Наявність представництв в Україні	Основна контактна особа з боку донора	Інформація про основні контакти з донором (листи, зустрічі)
------------------------------------	----------------------------------	---------------------	-------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	---

Корисні посилання для моніторингу:

<http://www.gurt.org.ua/news/grants/> Ресурсний центр «ГУРТ»

<https://www.prostir.ua/category/grants/> Портал «Громадський простір»

<http://www.cd-platform.org/granti> Платформа «Маркетплейс»

<https://fconline.foundationcenter.org/> База даних грантових можливостей

Чинні грантові конкурси

1. Посольство Фінляндії оголошує конкурс проєктів для громадських організацій <https://euprostitir.org.ua/opportunities/210610>
2. Конкурс: надаємо гранти для проєктів у сфері “зеленої” енергетики <https://www.prostitir.ua/?grants=konskurs-nadajemo-hranty-dlya-proektiv-u-sferi-zelenoji-enerhetyky>
3. Фінансування будівельних робіт в рамках програми «ВідновиДім» <https://eefund.org.ua/dokumenti>
4. Конкурс грантів для ОГС «Забезпечення нагальних потреб постраждалих внаслідок війни» <https://gurt.org.ua/news/grants/84146/>
5. Конкурс грантів «Консолідуємося заради перемоги України» <https://gurt.org.ua/news/grants/78424/>

Чинні грантові конкурси

6. Гранти на розвиток організацій громадянського суспільства в Україні в умовах кризи <https://gurt.org.ua/news/grants/80370/>
7. Конкурс на надання цільової благодійної допомоги ініціативним групам спільнот у м. Кривий Ріг та Криворізькому районі <https://www.prostir.ua/?grants=konskurs-na-nadannya-tsilovoji-blahodijnoji-dopomohy-initsiatyvnyh-grupam-spilnot-u-m-kryvyj-rih-ta-kryvorizkomu-raioni>
8. Конкурс «Золотий фліпчарт» <https://www.prostir.ua/?grants=startuvav-pryjom-zayavok-na-konskurs-zolotyj-flipchart>
9. German Marshall Fund оголошує про прийом заявок для реалізації проєктів <https://gurt.org.ua/news/grants/84326/>
10. Міні-гранти з організаційного розвитку для громадських та благодійних організацій <https://gurt.org.ua/news/grants/84254/>

Чинні грантові конкурси

11. Зміцнення спроможності ОГС брати лідерство у процесах відновлення та розвитку деокупованих територій <https://ednanna.ua/181-contests/12411-zmitsnennya-spromozhnosti-ogs-brati-liderstvo-u-protsesakh-vidnovlennya-ta-rozvitku-deokupovanikh-teritorij>
12. Конкурс грантів термінової психосоціальної підтримки для ОГС та незалежних медіа <https://www.prostir.ua/?grants=konkurs-hrantiv-terminovoji-psyhosotsialnoji-pidtrymky-dlya-ohs-ta-nezaleznyh-media>
13. Конкурс адвокаційних грантів проєкту ESU (Emergency Support to Ukraine) <https://www.prostir.ua/?grants=konkurs-advokatsijnyh-hrantiv-projektu-esu-emergency-support-to-ukraine>
14. Український культурний фонд приймає заявки на грантову програму «Культура. Регіони» <https://gurt.org.ua/news/grants/84213/>
15. Український культурний фонд приймає заявки на грантову програму «Культурна спадщина» <https://gurt.org.ua/news/grants/84212/>

УВАГА! СТАРТУЄ ЧЕЛЕНДЖ «ДОБРА ДІЯ ДЛЯ СУСІДА»

Надіслати матеріали
можна і на пошту
konkurs@mdi.org.ua

У темі листа слід вказати
«Добра дія / [ПІБ
конкурсанта]».

Челендж «Добра дія для сусіда»

Захід впроваджується, щоб сприяти підтримці соціальних, екологічних, патріотичних ініціатив, які покликані підвищити згуртованість населення задля спільного вирішення міських проблем, зокрема спричинених війною.

Наприклад:

показати, як сортувати відходи;
організувати суботник чи прибирання території;
підтримати та допомогти літнім людям;
провести інформаційні заходи, тренінги;
долучитися до благоустрою, озеленення.

Результат зафіксувати на фото чи змонтувати відео процесу, після чого розмістити у соціальних мережах Telegram, TikTok, Facebook чи Instagram з хештегом #добра_дія_для_сусіда

Переможці

Дякую за увагу!